NRO 63.

Z Warszawy R. 1792.
Dnia 25. Września.

KORRESPONDENT—WARSZAWSKI

DONOSZĄCY WIADOMOŚCI KRAIOWE Y ZAGRANICZNE

We Wtorek o godzinie 10. zrana.

WIADOMOSCI KRAIOWE.

Z Brześcia Lit: d. 17. Wrześ: Po wyznaczeniu od Nayiaś: Konfederacyi O. N. Delegowanych Osób do różnych czynności, przepisane są tymże na Sessyi dnia 14. tego miesiąca instrukcye następuiące:

Instrukcye dla Delegowanych do Peterzburga.

1mo. Wyznaią Narody Rzpltey Polskiey Skonfederowane we wszelkich swoich Aktach, że do podźwignienia swobód swych, do skruszenia zamachow Monarchicznych, do powrócenia jestestwa Staropolskiego Polski stanu, wspaniała i wielko-myślna Katarzyny wielkiey dusza szczególnie i skutecznie pomoc dać raczyła.

2do. Zdawałyby się winney wdzięczności uchybiać obowiązkom, gdyby uroczystszym Poselstwem niemiały wyrazów tych złożyć, i głosić w stolicy samey przed obliczem tey Monar: staiąc do oglądania Majestatu, którey do nabierania wzorów naysławnieysi mężowie, i same nawet berła dźwigaiące osoby spiesznemi ubiegaią się krokami.

3tio. Będzie obowiązkiem WW. i UUr. Posłow nietylko zapewnić od Narodow Skonfederowanych o zabranych miłych obowiązkach wdzięczności nayodlegleyszey podawania potomności, za skuteczną, a nieinteressowną pomoc, ale i upraszać o dalsze kontynuowanie wspaniałych tych dla Rzpltey kroków.

4to. W zamiarze, którym oświadczyć maią ciż Ichmość Panowie Posłowie chęć Skonfederowanych Narodów wniyścia w związki przymierza wieczystego z Państwami, które dla uszczęśliwienia plemienia ludzkiego naywyższa Opatrzność wiekopomnym jey poleciła rządom.

5to. Pragną Narody Skonfederowane nayrzeczywistszemi dowodami całemu swiata okręgowi podać do wiadomości, że nayostrzey zaięta złość ludzka niezdołała w sercach Polaków ztłumić wynurzenie, że nic nieznayduią chlubnieyszego nad zaszczyt nazywać się Narodem, coraz jawnieysze dowody odbieraiącym wspaniałości i sąsiedzkiey przyjaźni.

6to. Zaszczycone dzielną, a nieinteresowaną do naypoźnieyszey podaiącą potomności swoię sławę, W. Katarzyny pomocą w początkowych robotach Skonfederowane Narody karmią się tą chlubną nadzieią, że i daley taż wielkomyślna Monarchini użyczać oney zechce na dokończenie dzieła odrodzenia Imienia swobodnego Polaka, i z zaręczeniem stałości Rządu Republikańskiego, całości Rzpltey Polskiey i niepodległości.

Instrukcya dla Delegowanych do Króla Jmci.

Narod Polski żadnemu innemu z Narodów nieustępuiąc w gorliwości do praw i swobod swych, iako też i do przywiązania ku

Królom, których na Tron wybiera, za rzecz powinną uważa łącząc ſię węzłem Konfederacyi, natychmiaſt oświadczyć tę nieodmienną charakteru narodowego cechę wyſyłaiąc delegowanych do J. K. Mci polecaiąc im:

1mo. Ażeby złożyli dzięki J. K. Mci za złączenie ſię przez Akces do związku naszego, który weſpół przy złączeniu ſię obu Narodów chcąc mieć ogłoszonym, złożyliśmy dziękczynienia nasze na ołtarzu za dar tey iedności zapewniaiącey Narodowi naypómyślnieyſze ſkutki.

2do. Ażeby oświadczyli WW. UUr: Delegowani iako w teyże iedności życzeniem ieſt obu Narodow przyimować rady zbawienne J. K. Mci w tym wſzyſtkim, co do ugruntowania rządu Republikańſkiego ſwobod Rzpltey ſzlacheckiey ſtoſować ſię może, a oraz i do zabeśpieczenia trwałości formy Rządowey w związkach z Nayiaś: wielką Katarzyną zapewniaiącą nam wolność, całość, i independencyą Narodu naszego.

3tio. Gdy nowym węzłem Konfederacyi naszey potwierdziliśmy nadwerężony traktat Unii z Narodem Lit: przełożą UUr: Delegowani, że cokolwiek ten traktat w ſobie zawiera do udzielności Narodu Litewſkiego, w całey rozległości chcemy mieć nienaruszony, i chcemy żeby J. K. Mość iako Król Polſki i W. X. Lit: z ſwey ſtrony ściśle go zachowywać raczył. Co Narod nasz iuż zapewnił przez Akcess do obu Narodow przeſłany, i przyznanie tego wszyſtkiego, co Akt Konfederacyi obu Narodow w ſobie zawiera. Nakoniec oświadczą UU. Delegowani, iako zamiar związku naſzego nie ieſt oddzielny od charakteru narodowego, żadney zemſty i prześladowania oſobiſtego nie cierpiący, lecz iedynie do ſwobod Kraiowych dążący, w których to wszyſtko ſię umieszcza, co wierność naszą dla Króla Jmći zaręcza.

Inſtrukcye dla Delegowanych do rożnych Kommissyi i Magiſtratur.

Konfederacya Generalna wolnych Obu złączonych Narodów za naycelnieyſzy uważaiąc objekt rozpoznanie czynności Magiſtratur Krajowych, dla okazania publiczności i naſzey właſney informacyi, iakim ſpoſobem były adminiſtrowane, do ich examinowania wyznacza Oſoby naſtępuiące: *Wyrażone ſą te w Numerze 60. korreſpondencyi na karcie 550.*

W tym zaś examinie gdzieby ſię urzędowanie oſobiſte W. Kanclerza Kor: pokazało, w takowym przypadku W. Raczyńſki Marſz: Nadw: z przytomnemi kollegami zaſtąpi mieyſce Prezeſa examinu, a gdyby Marſzałka nie było, tedy *1mus ex ordine* zaſtąpi mieyſce.

Wſzyſtkich Delegowanych przez Nas będzie obowiązkiem:

1mo. Wyſłuchać przyſięgi *reſpectivè* w każdey Magiſtraturze od óſób ieſzcze niewykonaney na Rotę Konfederacyi naſzey.

2do. Gdzieby zachodziły ordynanſe, zalecenia, albo aſsygnacye od Króla Jmci, lub Marſzałków zeſzłego Seymu, takowe konfrontować z prawem i oddzielnie zapozywać w każdey *reſpectivè* Magiſtraturze.

3tio. W krzywdy obywatelſkie i zaſkarżenia wzierać i roztrząſac z opinią ſwoią przyłączoną.

4to. Przychod i rozchod nayściśley obrachować, i protokuły podane zakonnotować, tabellę ułożyć, i tę z czynnościami ſwemi złożyć.

5to. W wewnętrzną adminiſtracyą każdey z oſobna Magiſtratury jey ſprawowania ſię weyrzeć. Co do ſądownictwa, Dekreta zaſkarżenia Kommiſſyi Skarbowey i Policyi, i Officyaliſtów rozpoznać, iako też potrzebney poprawy z poznanych zdrożności Uwagi i Projekta uformować z zakonnotowaniem wyrażonych rozpiſów.

Co zaś do Aſſeſſoryi Koron: obrachunek tylko z percepty do tey Magiſtratury wchodzącey, i z expenſy ſporządzić, oraz w potoczne rozrządzenia weyrzeć.

6to. Rozdział prowentów Koronnych od Litewſkich oznaczyć dla dowiedzenia, iak używane były.

7mo. Sprawuiące oſoby urzędowanie w każdey *reſpectivè* Magiſtraturze, jey Officyaliſtow do dania ſprawy wezwać, i iak nayrychley dzieło powierzone dokończyć, po którym dokonaniu do Konfederacyi naſzey Generalney z rapportem i relacyą przybywać.

8vo. Komplet examinatorów w każdey *reſpectivè* Magiſtraturze ma ſię ze trzech ſkładać naymniey Konſyliarzów, z pomiędzy których ieden pióro utrzymywać będzie, a takowe examinowanie i obrachowanie zaczynać ſię ma od oſtatniego Kwitu wydanego *reſpectivè* każdey Magiſtraturze, niezważaiąc na Kwity, chociażby iakie były dane przez Seym oſtatni Rewolucyiny. Do odpowiedzi zaś nietylko pociągane będą oſoby te, które zaſiadaią za expens, lecz i takowe które uczyniły Receſs, a kwitu od Rzpltey niedoſtały. Czynności ſwoie rozpocząć WW. i UUr. Delegowani maią a 10. 8bris. Normalnym, zaś czaſem obrachunkow Ob: Nar: Skarbów dzień 1. 7bris być ma. Czas ukończenia Delegowanym oznaczamy dzień 10. Xbr: Dan na Seſſyi w Brześciu Lit: dnia 14. Września 1792. R.

Rota Przysięgi dla Delegowanych, i Specyfikacya, ktorzy też przysięgę dnia 15. Września wykonali.

Wypis z Akt Konfederacyi Oboyga Narodów R. 1792. Mieſiąca Września 15. Dnia.

Konfederacya Wolnych Oboyga złączonych Narodów przyſięgę Rotą naſtępuiącą: „Ja NN. przyſięgam Panu Bogu wſzechmogącemu, „iż ia wyznaczony do examinowania Departamentu, lub Kommiſſyi NN. „urząd moy wiernie i ſprawiedliwie podług daney mi Inſtrukcyi „ſprawować będę, i to wſzyſtko, cokolwiekbym ſzkodliwego dla Rze-„czypoſpolitey znalazł, bez względu na osobę, przyiaźnią, datkiem, „obietnicą, lub innym iakimkolwiek względem unoſic ſię nie będę; „wſzykie zdrożności doſtrzeżone pilnie uważać, roztrząſać, i noto-„wać będę; i Skonfederowaney Rzpltey O. N. donieść nie zanie-„dbam: tak mi Panie Boże dopomoż.” Od niżey wyrażonych WW. i UUr: Delegowanych, iako to *do Departamentu Interessow Zagranicznych*, od WW. Jacka Małachowſkiego Kancl: W. Kor: Ur: Fryderyka Moſzyńſkiego Sekr: W. X. Lit: W. Xcia Xaw: Sapiehy Wpiew: Smoleńſk: Ur: Zyniewa Konsyl: Wołkowyſkiego. *Do Kommissyi Woyſkowey*, od Ur: Chołoniewſkiego Łow: Koron: Konſył: Konſed: Kor: od Ur: Ant: Raczyńſkiego Kons. Konf: Kor: od Ur: Kontryma Kons: Konf: Witeb: *Do Kommissyi Skarbu Koron:* od W. Małachowſkiego Wdy Mazow: od Ur: Mężyńſkiego Kons: Konf: Kor: od Ur: Staniſława Dunina Kons: Konf: Kor: od Ur: Łopotta Kons: od Ur: Woyniłowicza Kons: Nowogr: *Do Kommissyi Edukacyiney*, od Ur: X. Romana Sierakowſkiego Biſkupa Prusniańſkiego Sufrag: Przemyſk: Kons: Konf: Kor: od Ur: Skurkowſkiego Kons. Konf: Kor: od Ur: Siwickiego Kons: Trock: Od Ur: Laudańſkiego Kons: Xſtwa Zmudzkiego. *Do Policyi i Assessoryi Koron*: od Ur: Załuſkiego Sſty Chęcińſkiego Kons: Konf: Kor: od Ur: Staniſł: Zagurſkiego Kons: Konf: Kor: *Do Kommissyi Skarbu W. X. Lit:* od W. Xcia Czetwertyńſkiego Kaszt: Przemys:

od Ur: Zagurſkiego Podſt: Włodzim: Kons: Konf: Kor: od Ur: Ignacego Mośzyńſkiego Podczas: Bracł: Kons: Konf: Kor: od W. Kossakowſkiego Wdy Witebſk: od Ur. Makowieckiego Kons: Słonimſk: od Ur: Szadurſkiego Kons: Wiłkom: od Ur: Billewicza Konsyliarza Konfed: Xſtwa Zmudz: od Ur. Białozora Kons: Xſtwa Zmudz: od Ur: Kleczkowſkiego Kons: Witeb: odebrała. Innych zaś WW. i UUr: Delegowanych później też przyſięgę, lub przed Generalną Konfed: O. N. lub przy przyiściu do wykonania powierzonych ſobie przepisow przed Delegowanemi wykonać obowiązuie. Dan na ſessyi w Brześciu Lit: d. 15. Wrześ: 1792. R. — Stanisław Szczęsny Potocki Gen: Art: Kor: Generalney Konf: Kor: Marſzałek, — Alexander Sapieha Kancl: i Marszałek W. X. Lit: Którą z Akt Konf: O. N. wydać zaleca, i ieſt pod pieczęcią Gener: Konf: Kor: wydana.

Kopia Pozwu JW. Ignacemu Potockiemu Marſzałkowi Wielkiemu W. X. Lit. wydanego.

Wypis z Xiąg Grodzkich Winnickich Województwa Bracławſkiego Roku 1792. Mca Junii 28. dnia.

Przed Urzędem i Aktami niniejſzemi Grodzkiemi Winnickiemi i przedemną Francisſzkiem Hałuzińſkim Namieśnikiem Grodzkim Winnickim przyſięgłym ſtanąwſzy oczewiſto woźny Grodzki Województwa Wołyńſkiego, i innych opatrzny, Jakow Wedmedczuk, dobrowolnie zeznał, iż on Roku wyż na Akcie wyrażonego dnia 25. Junii pozew N. Konfed: Gener: wolney Kor: odnioſł do Dóbr Miaſta Pikowa, i tam ten pozew w Zamku w izbie na ſtole położył, o położeniu i iſtocie onego od kogo, po kogo i w iakiey iſtocie wydany był, prawnie przytomnych uwiadomił. Który piſany był w tey iſtocie: Stanisław Szczęſny Potocki Gener: Artyl: Koron: Generalny Konfed: Koron: Marſzałek, JW. Ignacemu Potockiemu Marſzałkowi W. W. X. Lit: z Oſoby i Dóbr Waſzey wierności ogólnie wſzyſtkich pozwanemu, powagą i mocą Konfederacyi Generalney Koron: przykazuię, ażebyś w niedziel 4. od aktu zeznania niniey ſzego pozwu ſam oſobiście i zawito ſtawił ſię przed Sądem Gener: Konfed: Kor: w mieyſcu gdzie ſię znaydować będzie, a to na inſtancyą Inſtygatorów ſądowych od Konfed: Gen: Koron: uſtanowionych UUr. Jana Przyłuſkiego, i Floryana Kanickiego donoſzących Powodów, którzy ſtoſuiąc ſię do aktu Gen: Konf: Kor: i później wyſzłych Uniwerſałów, za nieprzyiacioł Oyczyzny ogłaſzaiących tych, coby rewolucyinemu ſpiſkowi 3go Maja 1791. Roku Warſzawſkiemu ſprzyiaiąc, odwieczną Przodków naſzych i naſzą wolność niſzczyli, nakazóm Gener: Konfed: przeciwnemi i nieposłuſznemi byli, receſſu od rewolucyinego zgromadzenia Seymu imie przywłaſzczaiącego w dwóch mieſiącach od Aktu Gener: Konfed: Koronney pod Targowicą dnia 14. Maja 1792. R. związaney, nieuczynili, pozywaią wierność Waſzę, do ponieſienia win prawami wolność Narodową zabeſpieczaiącemi, wyznaczonych, za nieuczynienie receſſu od ſpiſkowego zgromadzenia w czaſie aktem Gener: Konfed: Koron: zamierzonym, zaſiadanie na tymże zgromadzeniu, na nim ſzkodliwych i burzliwych rad dawanie, tych w ſtraży wykonanie, za machinacye przeciwko oyczyſtey wolności w kraiu i za granicą, dla utrzymania przez wierność waſzą włożonych na wolny Naród niewolniczych kaydan, za ſtanie ſię przyczyną takiego krwi rozlewu walecznego, a przez wierność waſzę podſtępem i ſztuką obłąkanego Rycerſtwa wſpół-braci naſzych, za ſtaranie ſię narażenia Rzpltey do zerwania przyiaźni i pokoiu z Nayiaś: Imperatorową całey Roſſyi naylepſzą i naywſpanialſzą przyiaciołką, za bezczelne zachęcanie Króla do złamania Paktów Konwentów, które wierność waſza iak Miniſter i Polak, aby nienaruſzone były, doſtrzegać byłeś obowiązany, niemniey do ukarania za wſzyſtkie wykroczenia przeciwko prawom i wolności Narodowey za radą i działaniem wierności waſzey popełnione. Czaſu ſprawy obſzerniey dowieść ſię maiące. Pozwany jeſteś, terminu pilnuy, i na wſzyſtko odpowiedzieć bądź gotow. Dan w Konſtantynowie Starym dnia 21. Lipca 1792. Roku. Z których Xiąg i ten wypis pod pieczęcią Grodzką Winnicką wydan. Piſany w Winnicy. Czytany z Kopią.

(L. S.) *Correxi Hałuzińſki, N. G. W. P.* mpr:

Relacya na S. K. K. W. Przyłuſkiego i innych, po JW. Potockiego Marſzałka W. W. X. Lit. Roku 1792. Dnia 28. Julii w Grodzie Winnickim.

ZAGRANICZNE.

Z Londynu dnia 31. Sierp: Można pomnieć, iakie na Generała *Luckner* narzekania we Francyi były. Przeto mu odjęcie w Zgrom: Narod: decydowane Kommendy. Generał *Kellerman* tey nie przyiął. Więc znowu przywrócona Generałowi *Luckner* z ogłoſzeniem *Generaliſſimi* Woyſk Francuzkich.

Im trudniey z Paryża teraz, a nawet i z Francyi umknąć, tym bardziey wyſilaią ſię i ſtrzegący, aby nie wypuſzczać z kraiu niektore oſoby, i też oſoby tym ſą przemyślnieyſze, aby ſwą wolność i życie ratowały.

Piſzą z *Brighthelmſtone*, że Statek przewozowy z Portu Francuzkiego *Dieppe* przybyły, 22. Podrożnikow w rożne po ukrywanych nazwiſka i ſtroie tam przywiozł. Jedna Dama ładna, ale iey imienia dotąd nie można dowiedzieć ſię za Murzynkę ſię udała i w Kompanii z Murzynem przybyła. Twarz cała, ſzyia, piersi i ręce czarne. Gdy pończoſzki zrzucała poſtrzeżone nogi wydały, że ſkład Europeyſkiey twarzy ſłuſznie przeczył zmyśloney czarności. Na tymże ſtatku przybyła ſławnego Generała Markis de *Bouillé* Zona przebrana iakoby Maytka iednego towarzyſzką drogi była. Druga wielkiego urodzenia oſoba, że iey twarz wielu znaioma w Paryżu, na tymże ſtatku w kufrze ukryta płynęła lękaiąc ſię póty okazać, póki na ląd Angielſki ten kufer wynieſiony nie zoſtał. Gdy otworzono

wzniosła ręce i zawołała: *Teraz ożyłam!*

Z Valencieunes d. 1. Wrze: We wsi *Flines* biesiadę sobie jesienną sprawili wieśniacy Francuzcy. Chcieli tey przeszkodzić Austryacy. Zbliżyli się. Dwie Dziewczyny zowiące się *Fernig* opatrzone w broń ognistą stawaią na czele Mieszkańcow, idą śmiało przeciw Nieprzyiaciołom, daią ognia tak zręcznie, iakby naydoskonaley ćwiczony Zołnierz. P. *Balland* komenderuiący nad strzelcami Belgow ściąga większą partyą, aby ich otoczyć. Lecz te Bohaterki tak waleczny obrot czynią, że wprzod zapędzaią do lasu nacieraiących napastnikow, nim się posiłki Pana *Balland* zbliżyły. Raniony Człek z pod kommendy tych Amazonek, Austryakow 13. zginęło, inni w las uszli.

Z Kolonii dnia 6. Wrześ: Woyska Pruskie i Austryackie złączone dnia wczorayszego Fortece Francuzką *Thionville* po niemałey z obustron ludzi stracie wzięły. Fortecę *Verdun* sam Król Pruski przez poddanie się zdobył, ktorey Kommendant zpistoletu sobie życie odiął.

Poźnieysza wiadomość iest, że Generał *Clairfait* opanował fortecę *Stenay*. Mały był odpor, bo też nie naywiększa twierdza; lecz bardzo pożyteczna dla kommunikacyi Woyska.

Z Paryża d. 31. Sierpnia. Trybunał *Jury* uwolnił Pana *Montmorin* Gubernatora *Fontainebleaux*. Lud wpadł do izby sądowey przymusił sędziow, aby skazali znowu P. *Montmorin* do więzienia, inni sędziowie pouciekali.

Tegoż dnia na wieczorney sessyi 400. Obywatelow, ktorzy na obronę granic idą, naparli się, i muszano im dozwolić przez salę Zgrom: Narod: przemaszerować.

Na sessyi d. 2. Wrześ: doniesiono, że Xże Brunświcki posłał do *Verdun* fortecy, aby się poddała. Dana odpowiedź, iż wszyscy wprzod umrzeć są gotowi. Wielkie dano applauzy, a ona wzięta.

Minister zagranicznych interessow donosi Zgr: Narod: iż Rossya z Francuzkiego narodu nieprzyiacielmi w związek weszła, i że Woyska Moskiewskiego 20,000. z Polski do granic marsz swoy przedsięweźmie.

Huzarowie Pruscy okazali się aż przy *Clermont* o 2. mile od *Varenne* należącego niegdyś miasta do Xcia *de Condé*. Obywatele *de Clermont* przerażeni trwogą poddali się.

Jeden ze złoczyńcow skazany na kilka lat kaydan, postawiony był w przeszłą sobotę u pręgierza na placu *la Grêve*. Jak tylko był przywiązany, co mu gardła stawało wrzeszczał: *Niech żyie Krol, niech żyie Krolowa, do diabla Narod.* Chciał go na

mieyscu lud rozsiekać. Lecz Prokurator Syndyk *Manuel* uśmierzył, twierdząc, że przez sąd ma bydź skarany. Jakoż na placu *Carrusel* głowy postradał. Twierdzą, że do ostatniego momentu też same, ktore u pręgierza powtarzał słowa.

Wszystkie teatra od dnia 1. Września są w Paryżu zamknięte.

Do marszu na granice wpisuią ze wszystkich Paryzkich sekcyi obywatelow. Gdy nie znaydzie się 35. tysięcy Woluntaryuszow, będą losy na wszystkich zdrowych ciągnione od lat 15. do 50. i ci wszyscy muszą iść pod flintę.

Poimano temi dniami złoczyńcę, ktory przyznał się, że iest z owey bandy, ktora ma do 600. spolnikow, i zbiera się na swoie rady do mieysca zwanego *Pola Elizeyskie*.

P. *Breteuil* dawny Krola faworyt, iest teraz przy Xiążętach Francuzkich w urzędzie 1go Ministra.

Mowa obliwsza sławnego *Anacharsis Cloots* do Zgrom: Narodowego. Dzięki składa, że spolnie z innemi Uczonemi do Obywatelstwa Francuzkiego przyięty.

Uczeni dzieł Pisarze Obywatele świata (mowi Pan *Cloots*) byli ztowarzyszeni z waszą pracą i niebespieczeństwy, wy czynicie ich spolnikami waszey chwały, dzieląc z niemi tytuł Obywatelow Francuzkich. Karol IV. miał następcę. Ludwik XVI. mieć go nie będzie. Prawodawcy! umiecie szacować głowy Filozofow, zostaie wam abyście naznaczyli cenę głowom Tyranow. Tymoleonowie, Ankärstromowie nieco krwi bezecney wyt. czyli. Gustaw III. właśnie teraz pustoszyłby waszą ziemię, gdyby tego Krwawożyrcę wdzięczna iego nie zgładziła Oyczyzna. Naznaczcie wieńce dębowe, daycie ziemi podział Obywatelom, ktorzy w tak chwalebne ślady wkraczać zechcą. Co się mnie tycze, przeięty wdzięcznością za wasz Dekret, i za szczęśliwego siebie poczytaiąc, żem chlubny otrzymał tytuł Obywatela Francuzkiego, poprzysięgam być wiernym świata całego Narodowi. Dozna moiey stałości wolność, rowność i moc naywyższa ludu, czyli ta władza rodzaiu ludzkiego. Dowiodę, że umiem ią wielbić i szanować.

Serce moie iest *francuzkie*, dusza zaś moia bez....pl....(*)

W pośrzod nayokropnieyszych scen, wesoły bywa Francuz, albo śpiewa. Jak za czasow owego to zamieszania zwanego *de la fronde*, gdy się Kardynał *Coligni* z pistoletami uwiiał, a ieden mu gdy z konia zsiadał, wypadł z kieszeni, wołano: *Oto*

(*) Mon coeur est *François*, mon ame est *sans culottes*.

Jegomości Xiędza Brewiarz! I teraz w Paryżu krew się strumieniami leie, a oni rznąc niewinne ofiary śpiewaią: nie iuż *ça ira!* to poydzie, ale zmienili (iak piszą) *ça va!* to idzie. — Bardzo ładnie idzie. Po krotofilney mowie Pana *Cloots* przed Zgr: Nar: czyż nieucieszna druga? Stawaią u kratek Obywatele z Bractwa S. Rocha, i oświadczaią się, że niechcą należeć do inney odtąd konfraternii tylko wolności.

Jeden z takową ozwie się perorą: Długośmy wzywali naszego Patrona, długo błagaliśmy jego pomocy, aby się wstawił za wszystkiemi ludzmi, gdyby się do tego nowego Bostwa wolności nawròcili wszyscy. Lecz nasze prożby, nasze błagania daremne były dotąd, ogłuchł na wszystkie wołania! Więc oddaiemy wam tego cale nam niepożytecznego Protektora. jeśli sam nic niewart, przynay mniey materyał, z którego iest ulany, cokolwiek waży. Zda się być z czystego srebra. Wezcież go, a na talary przekować każcie. Będzie nam użyteczny choćby nie chciał. W samey rzeczy przynieśli statuę S. Rocha srebrną, i na Ołtarzu oyczyzny złożyli. Dodaiąc iż ten S. Patron który niegdyś od morowy zarazy leczył, teraz nie może Paryża uleczyć od zarazy Arystokratow. Smiano się, dawano applauzy i Bracia tey konfraternii zaproszeni są do honorow sessyi.

Z Bruxelli d. 3. Września. P. *Lavergne*, który za przymusem ludu poddał Austryakom fortecę *Longwy*, chorągiew białą musiał utkwić na murach. Obywatele *Longwy* przyięli Brata Królewskiego Ludwika Stanisława nazwanego Monsieur z wielkiemi applauzami. Droga usłana była kwiatami i laurowemi liśćmi. Wołanie powszechne: *Niech żyie Król! niech żyie Monsieur!* nie ustawało. Wszyscy w kokardach białych. P. *Gasten* dawniey Emigrant z miasta, obiął nad Fortecą kommendę. Pułkownik konstytucyiny Regimentu *d'Angoulême*, ktòry w czasie oblężenia znaydował się w tey Fortecy, nazaiutrz po poddaniu, utopił się: W zostawionym testamencie te zawieraią się wyrazy: *Przysiągłem Oyczyzny bronić, i nie chcę bydź krzywoprzysięzcą. Przysiągłem też i Konstytucyi bronić, a Burzyciele ią wywrocili. Cóż teraz mam czynić, i na co się odważyć? umrzeć. Ta iedna tylko rezolucya ochronić moy honor może. O naymilsza Oyczyzno! w iak okropnym cię zostawuię stanie!* (Straszne wiadomości z Paryża do Czwartku.)

DONIESIENIE.